

**Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian
w Ciciborze Dużym**

**Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego
w Lublinie**

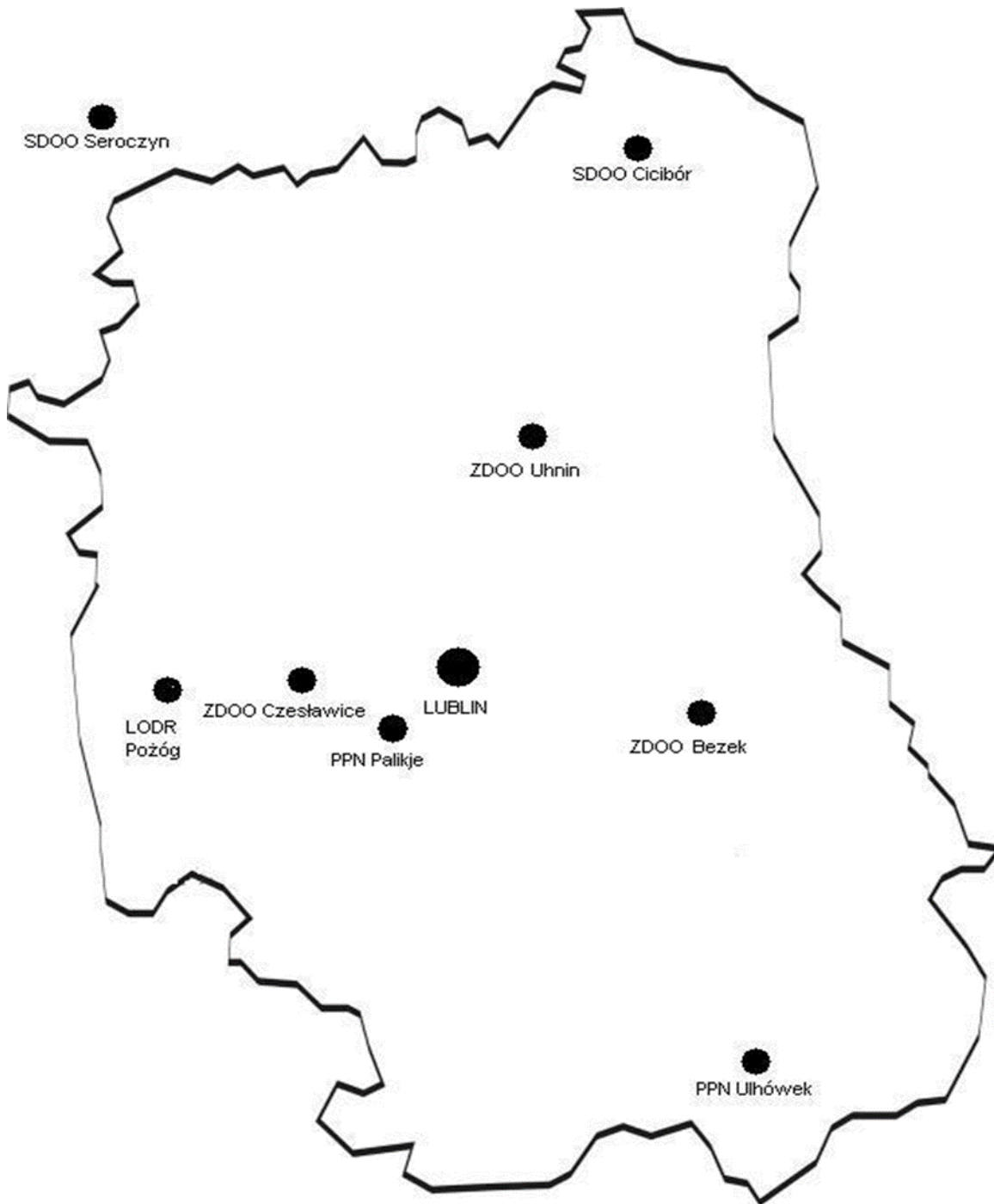
**Wyniki
Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych
w woj. lubelskim w 2024r.**

BOBIK

Cicibór Duży 2024r.

**Punkty realizacji badań odmianowych
w systemie PDO
w województwie lubelskim.**

**Przewodniczący Lubelskiego Zespołu Porejestrowego
Doświadczalnictwa Odmianowego**

dr inż. Piotr Pszczółkowski

Stacja Koordynująca PDO w woj. lubelskim
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym

tel.: 533 267 726, 781 906 094

e-mail: sdoo@cicibor.coboru.gov.pl

Cicibór Duży 80A

21-500 Biała Podlaska

pow. bialski

woj. lubelskie

Wyniki

Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych

BOBIK

Opracował:

mgr inż. Michał Tarkowski

mgr inż. Przemysław Kąkol

Marta Sekuła

Publikacja chroniona prawem wydawcy : każda reprodukcja
całości lub jej części wymaga zgody wydawcy

Wydawc: SDOO Cicibór Duży

Wstęp

Wyniki doświadczeń PDO przedstawiono w ujęciu tabelarycznym, z ostatniego sezonu wegetacyjnego według miejsca realizacji oraz wyniki wieloletnie, trzy kolejne lata jako średnie dla odmiany ze wszystkich zrealizowanych doświadczeń. Punktem odniesienia dla oceny poszczególnych cech jest średnia uzyskana dla wszystkich badanych odmian. W doświadczeniach oceniany był nie tylko potencjał plonotwórczy odmian, ale również podatność na choroby i inne cechy morfologiczne istotne dla gatunku (wysokość, wyleganie, fazy rozwojowe, kwitnienie, dojrzewanie itp.). Przy ocenie cech użyto bonitacji w skali 9 stopniowej, dla której ocena: 9 – oznacza zjawisko najkorzystniejsze, 5 - średnio korzystne, 1 - najmniej korzystne. Doświadczenia PDO wykonuje się według jednolitej metodyki, opracowanej przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej. Na podstawie wyników badań i doświadczeń prowadzonych w ramach PDO w poszczególnych województwach tworzone są „Listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa”.

Jednostki prowadzące doświadczenia w woj. lubelskim

-Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym

Cicibór Duży 80; 21-500 Biała Podlaska

tel.: 533 267 726 ; e-mail: sdoo@cicibor.coboru.gov.pl

Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym

-Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Bezku

Bezek 135; 22-130 Siedliszcze

tel.: 82 569 16 60; e-mail: zdoo.bezek@cicibor.coboru.gov.pl

Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym

-Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Czesławicach

Czesławice 2; 24-150 Nałęczów

tel.: 81 501 59 04; e-mail: zdoo.czeslawice@cicibor.coboru.gov.pl

Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym

-Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Uhninie

Uhnin 140; 21-211 Dębowa Kłoda

tel.: 83 355 70 15; e-mail: zdoo.uhnin@cicibor.coboru.gov.pl

-Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli

Końskowola; ul. Pożowska 8; 24-130 Końskowola

tel.: 81 881 62 85; e-mail: wodr@wodr.konskowola.pl

-Małopolska Hodowla Roślin - HBP Sp. z o. o.

Zakład Hodowlano-Produkcyjny Palikije

Palikije; 24-204 Wojciechów Lubelski

tel.: 81 517 70 10; e-mail: palikije@hbp.pl

-Małopolska Hodowla Roślin - HBP Sp. z o. o.

Zakład Produkcyjno-Nasienny Ulhówek

Ulhówek; 22-678 Ulhówek

tel. : 84 661 60 14; e-mail: ulhowek@hbp.pl

BOBIK

Gatunek o dużym potencjale plonotwórczym. Wytwarza głęboki system korzeniowy, który umożliwia pobieranie składników pokarmowych z głębszych i trudnodostępnych warstw gleby. Resztki poźniwe bobiku charakteryzują się dużą zawartością składników pokarmowych, dzięki czemu jest wartościowym przedplonem dla roślin następczych, zwłaszcza zbożowych. Pełni także rolę rośliny fitosanitarnej, ponieważ w gospodarstwach uprawiających dużo zbóż pozwala eliminować niekorzystny wpływ uprawy ich po sobie oraz ograniczyć występowanie chorób podstawy źdźbła. Jednak ze względu na duże wymagania uprawowe oraz ograniczony popyt na nasiona, bobik ma stosunkowo małe znaczenie gospodarcze w naszym kraju. Potrzeby wodne raczej umiarkowane. Powierzchnia plantacji nasiennych w roku 2022 uległa zmniejszeniu w porównaniu do roku 2021 i wyniosła ponad 1,6 tys. ha, co stanowiło około 12% całej powierzchni kwalifikowanych plantacji roślin bobowatych grubonasiennych i soi. W roku 2023 do KR wpisano dwie nowe odmiany wysokotaninowe, pochodzące z hodowli zagranicznej. Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 11 odmian, wśród których można wyodrębnić trzy grupy, w zależności od cech morfologiczno-użytkowych roślin, są to: trzy odmiany niesamokończące o niskiej zawartości tanin, siedem odmian niesamokończących o znacznej zawartości związków antyodżywczych i jedna odmiana samokończąca wysokotaninowa. W 2024 roku w województwie lubelskim doświadczenia z bobiku prowadzone były w trzech punktach badawczych: w Czesławicach, Bezku i Końskowoli. Doświadczenie w Bezku zostało zdyskwalifikowane. Najwyższe plony uzyskano w LODR w Końskowoli.

Charakterystyka odmian bobiku wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2023

Cartoon (d. PHP 20-45)

Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion duży do bardzo dużego, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia i dojrzewania średnio wczesny, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny wysokie. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Odmiana odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

Mystic (d. PHP 20-33)

Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion duży do bardzo dużego, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia i dojrzewania średnio wczesny, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny wysokie. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia dość mała, przed zbiorem średnia. Odporność na czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia, na askochytozę bobiku – mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Odmiana odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

Odmiany w LOZ 2024 (Lista Odmian Zalecanych) dla województwa lubelskiego:

- Cartoon
- Fanfare
- Capri
- Mystic
- Trumpet(CCA)

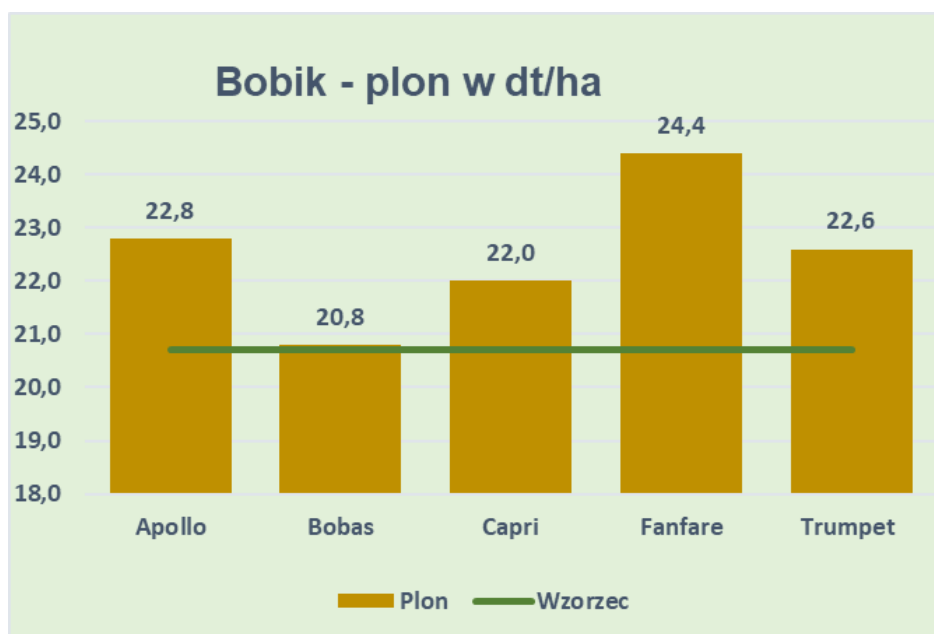

Tabela 1. Bobik. Odmiany badane. Rok zbioru 2024.

	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian w Polsce/LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce.
1	Albus	2002	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
2	Bobas L	2002/2020	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
3	Fernando	2016/	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
4	Fanfare L	2017/2019	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
5	Apollo L	2018/2021	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
6	Capri L	2018/2019	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
7	Domino	2020	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
8	Cartoon	2023	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
9	Mystic	2023	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
10	Amina	2024	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
11	Genius	2024	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
12	Trumpet L	CCA	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
13	Futura	CCA	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
14	Granit	2006	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce

Tabela 2. Bobik. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2024.

Miejscowość	ZDOO Czesławice	ZDOO Bezek	LODR Końskowola
Powiat	nałęczowski	chełmski	puławski
Kompleks rolniczej	pszenny dobry	pszenny wadliwy	pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	IIa	IIIb	III a
pH gleby w KCL	6,2	7,2	6,3
Przedplon	Pszenica jara	Burak cukrowy	Pszenica jara
Data siewu	27.03	10.04	04.04
Obsada nasion	50	50	50
Data zbioru	05.08		12.08
<i>Nawożenie mineralne</i>			
N na poziomie a ₁	38	30	34
P ₂ O ₅	60	40	75
K ₂ O	90	60	50
Nitragina dla bobiku	Zaprawiono nasiona	Zaprawiono nasiona	Zaprawiono nasiona
<i>Środki ochrony roślin</i>			
Herbicyd (nazwa,dawka/ha)	Bandur 600 SC 3l/ha Labrador 1,5l/ha	Bandur 600 SC 3l/ha Corum 502,4SL 1,25l	Bandur 600 SC 3l/ha Corum 502,4SL 1,25l
Insektycyd (nazwa,dawka/ha)	Cyperkil 0,05l/ha Mospilan 20SP 0,2kg/ha	Decis Mega 50EW 0,15l/ha	Mospolan 20 SP 0,2kg/ha Cyperkill Max 500 SC 0,05l/ha
Inne zabiegi (nazwa,dawka/ha)	Nie stosowano	Nie stosowano	Amistar 250 S.C. 0,8l/ha

Tabela 3. Bobik. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2024.

Lp.	Cecha	ZDOO Czesławice	ZDOO Bezek	LODR Końskowola
1	Pełnia wschodów (dzień, m-c)	12.04		15.04
2	Termin kwitnienia (dzień, m-c)	20.05		24.05
3	Termin dojrzałości technicznej (dzień, m-c)	17.07		06.08
4	Wysokość roślin (cm)	67,8	77,4	93,6
5	Wyleganie przed zbiorem	9,0	x	8,6
6	Masa tysiąca nasion (g)	245,4	x	360,6
Porażenie przez choroby				
7	Askochytoza (skala 9°)	8,5	x	6,7
8	Czekoladkowa plamistość (skala 9°)	9,0	x	6,8
9	Plon ziarna (dt z ha)	17,9	x	23,5

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9 - oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1 - najmniej korzystną , 5 - średnią

Tabela 4. Bobik. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru 2024.

Lp.	Odmiana	ZDOO Bezek	ZDOO Czesławice	LODR Końskowola
Wzorzec, dt z ha		x	17,9	23,5
1	Albus	x	74	79
2	Bobas L	x	88	109
3	Fernando	x	75	84
4	Fanfare L	x	105	127
5	Apollo L	x	115	106
6	Capri L	x	100	111
7	Domino	x	75	51
8	Cartoon	x	116	86
9	Mystic	x	102	103
10	Amina	x	102	106
11	Genius	x	129	124
12	Trumpet L	x	100	116
13	Futura	x	104	115
14	Granit	x	113	82

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian, x – brak wyników

Tabela 5. Bobik. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2024, 2023, 2022.

Lp.	Odmiana	2022	2023	2024	2023-2024	2022-2024
Wzorzec, dt z ha		<u>39,5</u>	<u>36,4</u>	<u>45,5</u>	<u>41,0</u>	<u>40,5</u>
1	Albus L	100	98	77	87	91
2	Bobas L	89	94	100	97	95
3	Fernando	91	95	80	88	89
4	Fanfare L	113	99	118	108	110
5	Apollo	102	102	110	106	105
6	Capri L	104	102	106	104	104
7	Domino	98	90	62	76	83
8	Cartoon		109	99	104	
9	Mystic		103	103	103	
10	Amina			104		
11	Genius			126		
12	Trumpet L	123	112	109	111	115
13	Futura			111		
14	Granit	88	95	95	95	93
Ilość doświadczeń		3	3	2	5	8

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 6. Bobik. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2024, 2023, 2022.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Plamistość czekoladowa		Rdza bobiku		Askochytoza	
			2024	2022-2024	2024	2022-2024	2024	2022-2024
Wzorzec, (skala 9°)			<u>9,0</u>	<u>8,5</u>	<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>8,8</u>	<u>8,7</u>
1	Albus L	3	-1,0	-1,0	0,0	0,0	-0,3	-0,1
2	Bobas L	3	-1,2	-1,2	0,0	0,0	-0,1	0,0
3	Fernando	3	-1,2	-1,1	0,0	0,0	0,1	0,0
4	Fanfare L	3	-1,2	-1,4	0,0	0,0	-0,1	0,0
5	Apollo	3	-1,0	-1,5	0,0	0,0	-0,3	-0,1
6	Capri L	3	-0,8	-1,5	0,0	0,0	0,1	0,1
7	Domino	3	-1,3	-1,0	0,0	0,0	-0,3	-0,1
8	Cartoon	2	-1,2	-1,6*	0,0	0,0*	0,1	0,0*
9	Mystic	2	-1,2	-1,5*	0,0	0,0*	-0,1	-0,1*
10	Amina	1	-1,0		0,0		0,1	
11	Genius	1	-0,8		0,0		0,4	
12	Trumpet L	3	-1,0	-1,0	0,0	0,0	0,4	0,1
13	Futura	1	-1,0		0,0		0,2	
14	Granit	3	-1,5	-1,2	0,0	0,0	-0,1	0,0
Liczba doświadczeń			2	8	2	8	2	8

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9 - oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1 - najmniej korzystną , 5 - średnią,

*- średnie z lat 2023-2024

Tabela 7. Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2024, 2023, 2022.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie końca kwitnienia		przed zbiorem		2024	2022-2024	2024	2022-2024
			2024	2022-2024	2024	2022-2024				
Wzorzec			<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>8,8</u>	<u>8,7</u>	<u>79,6</u>	<u>101,9</u>	<u>303,0</u>	<u>446,0</u>
1	Albus L	3	0,0	0,0	0,2	0,3	-4,5	-3,7	-18,7	-19,6
2	Bobas L	3	0,0	0,0	-0,3	0,2	7,2	7,8	-6,2	7,9
3	Fernando	3	0,0	0,0	0,2	0,3	-0,4	-2,3	-24,8	-30,9
4	Fanfare L	3	0,0	0,0	-0,3	0,2	2,2	-0,1	4,2	18,5
5	Apollo	3	0,0	0,0	0,1	0,3	0,9	-1,3	13,6	25,3
6	Capri L	3	0,0	0,0	-0,1	0,2	0,5	0,8	10,9	8,2
7	Domino	3	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,3	2,5	-42,3	-54,6
8	Cartoon	2	0,0	0,0*	-0,1	0,3*	0,5	2,8*	19,6	30,9*
9	Mystic	2	0,0	0,0*	0,2	0,4*	-0,1	1,3*	1,6	18,9*
10	Amina	1	0,0		-0,1		0,3		16,7	
11	Genius	1	0,0		0,1		1,7		43,3	
12	Trumpet L	3	0,0	0,0	0,2	0,3	-1,6	-0,8	-70,4	-4,7
13	Futura	1	0,0		-0,1		0,4		30,8	
14	Granit	3	0,0	0,0	0,2	0,3	-6,9	-4,8	21,8	-8,6
Liczba doświadczeń			2	8	2	8	3	8	2	8

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9 - oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1 - najmniej korzystną , 5 -średnią

*- średnie z lat 2023-2024.